

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 1. De Verbo Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

res Hæretici in articulo nono & decimo, qui de Ecclesia
missione Peccatorum tractant, oppugnando totas vires
exercuerunt. Unde Bellarminus in citata præfatione
troverfiarum suarum Tractatum dividit, ut omnes hæ-
etinas ad hos articulos stabiliendos referat; hinc gene-
præmissio principio de Verbo DEI, mox agere incipit
clesia in genere, & inde ad particulares Ecclesias, mi-
rem scilicet, Purgantem, & Triumphantem transiit.
Quibus omnibus expeditis, ad Sanctorum Communio-
id est, Sacramentorum tractationem accedit, & hæc
tandem ad ea, quæ ad decimum articulum seu remissionem
peccatorum spectant, puta gratiam, peccata, justificationem,
liberum arbitrium, & merita explicanda progreditur.
ipsum ordinem & nunc servare placet, dum circa hæc
titulos à Bellarmino propositos imprimis quidem Catho-
tholica Fides doceat, breviter explicabitur; postea vero
Hæreses circa eundem Articulum vel doctrinam expo-
succinctè indicabitur; hæc enim notitia non minimè
Theologiæ Polemicæ, atque adeò ab iis, qui in eadem
instrui cupiant, minimè ignoranda.

§. I.

De Verbo DEI.

I. De hoc sequentia Catholica dogmata
Primam est, Scripturam Sacram, quam in manibus
mus, esse verum Verbum DEI. Fundamentum
regula Fidei debet esse notissima & certissima; talis
esse Scripturam nostram, probatur tum ex veritate
niorum; tum ex incredibili consensu tot virorum, qui
his locis, linguis, temporibus, occasione sacra
conscripserunt; tum ex pœnis, quibus DEVS puni-
qui Sacram Scripturam vel contemnere, vel ad joco-
las abuti sunt ausi; tum ex ipsa Scriptura, quæ dicitur
Scripturam divinè esse inspiratam; tum ex miraculis
bus DEVS dogmata in Sacris Literis contenta probat
tra quam doctrinam pugnat Hæresis Schwenckfeldianorum,
bertinorum, qui Verbum scriptum tanquam literarum
dentem respuunt, solòque Spiritu interno contentam

jubent, uti fusè apud Bellarminum l. 1. c. 1. videre est: Fundamentum horum potissimum est, quòd S. Paulus 2. Cor. 3. dicat: *Litera enim occidit, Spiritus autem vivificat*: qui tamen textus non de Spiritu privato, sed de gratia DEI intelligendus est, sine qua gratia litera sola impleri non potest, & occasionem potius transgressionis præbet, atque adeò hoc sensu meritò occidere dicitur.

II. Secundum dogma est, omnes & solos libros, qui de facto in S. Scriptura numerantur, excepto libro tertio & quarto Esdræ, verè Canonicos, id est, pro vero DEI Verbo habendos esse. Fundamentum præcipuum est autoritas Ecclesiæ, sic in Concilio Florentino Laodiceno, Carthaginensi tertio, & novissimè etiam Tridentino Sess. 4. decidentis, uti & Summorum Pontificum; & SS. Patrum omnes & solos hos libros pro Canonicis agnoscentium. Contra quam doctrinam pugnat 1. Hæresis Simonianorum, Basilidianorum, & Marcionitarum omnes libros Veteris Testamenti tanquam à malo Deo dictatos reiicientium. 2. Hæresis aliorum, qui unum duntaxat librum Veteris Testamenti reiiciunt, nempe vel Psalmos, ut Nicolaitæ & Gnostici: Vel librum Job, Ecclesiasticis, & Cantica, ut Lutherus: Vel Prophetiam Baruch, ut Calvinus & Kemnitius: Vel libros Tobie, Judith, Sapientie, Ecclesiastici & Machabæorum, ut Calvinus, Zwinglius, & Lutherus. 3. Hæresis Manichæorum omnes libros Novi Testamenti velut multa falsa continentes reiicientium. 4. Hæresis aliorum, qui aliquas tantum partes Novi Testamenti reiiciunt, videlicet vel Evangelium S. Joannis, ut Alogiani: vel omnia præter Matthæi, ut Ebro: præter Lucæ, ut Marcion: præter Marci, ut Cherinthus: præter Joannis, ut Valentinius: vel Acta Apostolorum, ut Manichæus & Cerdo: vel omnes Pauli epistolas, ut Ebionitæ: vel Epistolam ad Hebræos, ut Arrius, Marcion, & Lutherus: vel epistolas Jacobii, Judæ, Secundam Petri, & secundam & tertiam Joannis, iterum Lutherus, Brentius, & Kemnitius: vel Apocalypsin, Marcion, Alogiani, Theodosiani, & Lutherus cum pleque Asseclis, de quibus proin omnibus rectè S. Augustini sententia in lib. de bono persev. c. 11. pronuntiari potest: *Scripturas sic accipiunt, ut suo quodam privilegio, imò sacrilegum quod volunt, sumant: quod nolunt, reiiciant.*

III. Ter-

III. Tertium dogma est, veterem ac vulgatam editionem seu versionem esse verè pro authentica habendam, & potè quæ tot sæculis in Ecclesia viguerit, & communis Christianorum consensu recepta, & novissimè à Concilio Tridantino approbata sit. Contra quam doctrinam inprimis agnat Hæresis Calvinii, Zwinglii, & Anabaptistarum, & versionem pro legitima agnoscentium; deinde Lutherorum solam Lutheri versionem approbantium.

IV. Quartum dogma est, vulgarem (id est, ab Hebraica Latina, & Græca distinctam) versionem non esse in Ecclesiæ usu adhibendam, nec ejus lectionem omnino discrimine concedendam, uti Concilium Tridentinum 22. cap. 8. definitivè. Contra quam doctrinam pugnat Hæresis Lutheranorum, & Calvinistarum omnibus illis permittentium, & publicè etiam in materna lingua usurpantium.

V. Quintum dogma est, Scripturam quoad sententialem non esse tam claram, ut sine explanatione veritates Fidei terminandas. Fundamentum sumitur ex S. Scripturæ variis testimoniis; tum ex consensu SS. Patrum ex difficilibus locis S. Scripturæ: tum ex ipsa plurimorum tam multas Interpretationes adhibentium doctrinæ contraria est Hæresis Lutheranorum, & Calvinistarum tam claram esse contendentium, ut à quolibet intelligi possit.

VI. Sextum dogma est, Scripturæ infallibilitatem præteritæ soli Ecclesiæ, seu Pontifici cum Concilio convenire. Fundamentum est, tum quia Christus S. Petrum Matth. 16. *Tibi dabo claves regni caelorum. Et quicquid super terram ligaveris, sit ligatum super terram.* Et Marci 16. *Ecce ego mitto vos in universam terram, & vos eritis testes in omni natione. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit; qui non crediderit, condemnabitur.* tum quia communis semper consuetudo Ecclesiæ, & præsertim in illa, orta dissidia circa intellectum Scripturarum ab Ecclesia terminarentur: tum quia sic Pontifices, Imperatores, & Christianissimi Reges tres à Bellarmino citati senserunt: tum quia neque ipsa, utpote pariter Interpretatione indigens; neque ipsa, utpote invisibilis, & vim coactivam non habens, nec Principes sæculares Judicis officium subire possunt, qui humanam tantum auctoritatem habent. Hæresis hæc contraria est Hæresis Lutheranorum & Calvinistarum Interpretationem permittentium.

VII. Septimum dogma est, præter scriptum Dei verbum etiam non scriptum, seu Traditiones Ecclesiasticas, admittendas esse. Fundamentum est; tum quia S. Scriptura 2. Thessal. 2. sic docet dicens: *Itaque scite, Fratres, & tenere Traditiones, quas didicistis*: tum quia Concilium Tridentinum Sess. 4. sic definiuit: tum quia multi sunt articuli fidei, qui non possunt aliunde, quam per Traditionem probari; quales v. g. sunt, quòd tota scriptura sit verbum DEI, sit incorrupta, & verum sensum illius habeamus: quòd Symbolum fidei sit verè canonicum & Apostolicum: quòd Infantes sint baptizandi: quòd baptizati ab Hæreticis non sint rebaptizandi: quòd Mater Christi semper manserit virgo: quòd in Baptismo debeat pronuntiarì hæc forma: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii & Spiritus Sancti*: & nisi pronuncietur, baptismus non sit validus; de quibus omnibus illud Tertulliani l. de coron. Milit. c. 4. rectè usurpatur: *Harum & aliarum eiusmodi Disciplinarum, si legem exposueris Scripturarum, nullam inuenies. Traditio tibi prætenditur nutritrix, consuetudo confirmatrix, & Fides observatrix.* Huic doctrinæ hæresis Lutheranorum & Calvinistarum opponitur, quorum hoc decretum est: Non alia doctrina in Ecclesia tradi, & audiri debet, quam purum verbum Dei, hoc est, S. Scriptura. Doctores vel Auditores alii cum sua doctrina, anathema sunt.

§. II.

De Christo.

I. De hoc sequentia dogmata Catholica Fides proponit. Primum est Christum esse verum Deum. Quæ veritas fusè Bellarmino tr. 1. contr. 2. l. 1. c. 4. tum ex scriptura; tum ex Christi nominibus, attributis, operibus, miraculis: tum ex SS. Patrum, & Sybillarum testimonio probatur. Quod dogma negant Judæi, Machometani, novi Arriani, & Sacerdotes, teste Bellarmino l. c.

II. Secundum dogma est, Christum esse eundem Deum cum Patre & Spiritu Sancto. Fundamentum est, quia unus est Deus, velut unum principium à se dari potest, uti etiam Theologi, quàm Philosophi, probant; à quo dogmate,